

2022

RAGNAR VIKOJA
MTÜ EESTI SEEMNELIIT

SEEMNETE KASUTAMISE ÕIGUSLIKUD ASPEKTID

Seemneliit/ seemnesektor

01 — Sordiaretus

02 — Sortide
esindamine

03 — Seemnete
paljundamine ja
kasvatus

04 — Seemnete
müük

05 — Taimekaitse

06 — Tootjad

38 LIIGET

Me külvame usaldust

Seemne tähtsus

- Seeme on kõige tähtsam sisend tootmises
- Muude sisendite eesmärk on maksimaalselt realiseerida seemnes peituvat potentsiaali
- Seeme – sild taime kahe põlvkonna vahel, mis kannab sordi omadusi eilsest homsesse
- Kindlusta ennast kasutades kõige sobivama sordi kvaliteetset seemet

Sektori väljakutsed

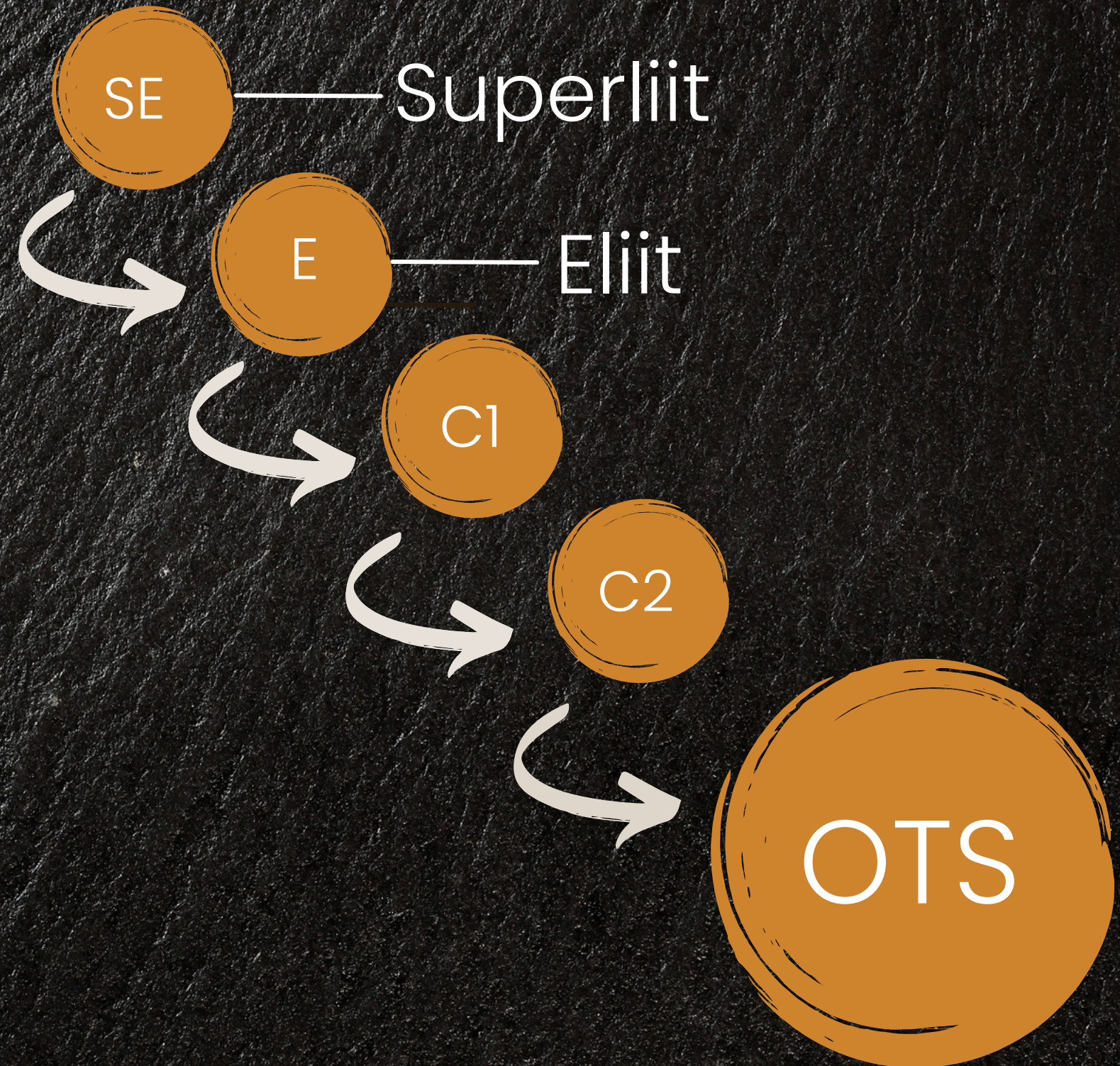
Järgmise 50 aasta jooksul

- Maailma rahvaarv kasvab üle 9 miljardi
- Oluliselt suurem toiduvajadus
- Põllumajanduse tootlikkuse suurendamine
- Kliimamuutused, *Green Deal* +strateegiad
- Veekasutuse optimeerimine
- CO₂ jt kasvuhoonegaaside vähendamine
- Sordiaretuse panus põllumajanduse jätkusuutlikkusse on võtmetähtsusega

Seemne liigid ja kateegooriad

- Sertifitseeritud seeme
- Oma tarbeks toodetud seeme
- Sertifitseerimata seeme

=

OTS SEEME

OTS-seeme

1. aasta

2+ aastat 07

Sertifitseeritud seemne tootmine ja turustamine

Sordiaretus

Sordiesindaja

Seemnekasvataja

Müügifirma

Põllumajandustootja

Teadmised, vahendid,
planeering

Kokkulepped sordiesindajaga

Seemnepõllud

Sertifitseerimine

Turustamine

Sordid

SORDIREGISTER

- Registreerimiskatsed : EÜP katsed
 - Sordiesindaja poolt taotlus, algseeme, riigilõiv, katsete läbiviimise kulud
 - Võimalik arvestada teises liikmesriigis tehtud EÜP katseid
 - Sordikirjeldus

Sort peab olema:

- Eristatav
- Ühtlik
- Püsiv

Sordid

SORDILEHT

Majanduskatsed

- Vähemalt 2a võrdluskatsed sordi *majandusliku viljelusväärtuse kindlaks tegemiseks.*
- Võrreldakse standardsortidega

10 aastat

Müüa tohib ainult SERT-seemet

- Sordikaitse

Intellektuaalomandi õiguskaitse

Intellektuaalomand

Autoriõigus

Kaitse tekib
automaatselt

Tööstusomand

Kaitset tuleb taotleda

01. Kaubamärk

02. Patent

03. Kasulik mudel

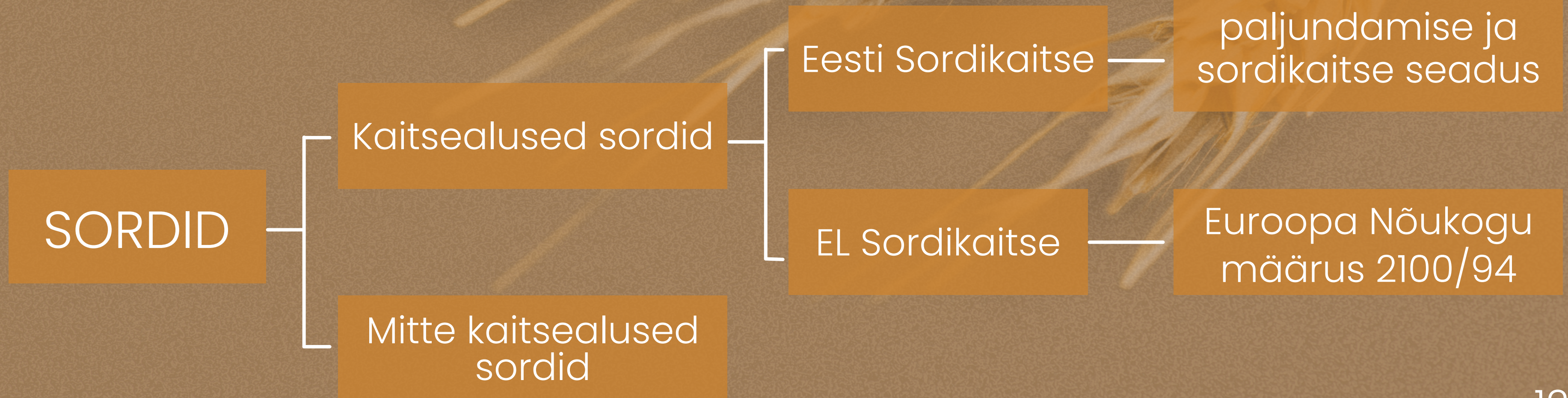
04. Tööstusdisaini
lahendus

Sordikaitse

UPOV konventsioon (1961)

- Taimesort = intellektuaalne omand
- Sordi saab võtta kaitse alla

Aruandluskohustus

Sordiomaniku nõudmisel peab põllumajandustootja esitama kaitsealuse sordi oma tarbeks toodetud seemne külvatud kogused.

OTS-tasu maksmise kohustus

OTS-seemne kasutamise eest peab põllumajandustootja maksma sordiomanikule õiglase tasu.

Kaitsealuste sortide kasutamine

Sordiomanikul on ainuõigus kaitsealuse sordi seemet toota ja müüa

Erandina on tootjatel õigus kasutada kaitsealuse sordi saaki seemnena enda maal (OTS-seeme)

OTS-tasude kogumine

Agrotrade OÜ
Asat OÜ
Viru Seeme OÜ
Baltic Agro OÜ
Eesti Taimakasvatuse Instituut
Erki Oidermaa FIE
Oilseeds Trade AS
Scandagra Eesti AS
Linas Agro OÜ

Sordiesindajad koguvad
OTS-seemne
kasutamise infot ja
tasusid Seemneliidu
kaudu

OTS-tasu määra suurus

Eesti TPSKS:

Õiglane tasu ei ole suurem kui pool sama
taimeliigi sordi seemne litsentsitasu
suurusest

EL Nõukogu määrus 2100/94:

Õiglane tasu on märgatavalt väiksem kui
samas mahus litsentseeritud tootmise
korral

Kuhu lähevad OTS-tasud?

SEEMNELIIT

PÕLLUMEESE
deklareerib

SORDIESINDAJA

SORDIOMANIK

STIPENDIUMID

UURIMISTÖÖDE
FONDID

SORTIDE
KATSETAMINE

SORDIARETUS

SERT.SEEME

INFOMATERJALID

...

Sordiomanike tähelepanu oma
tarbeks toodetud seemnele ja
litsentsitasude kogumisele

Uut sortide kättesaadavus

Litsentsitasud -> sert.seemne hind

Muutused sordiareetuse põhimõtetes

Vanad sordid

Tulevikust

*Tasu OTS-seemne eest:
panus innovatsiooni heaks*

Sertifitseeritud seeme tagab kontrollitud sisendi.
Uued sordid on haiguskindlamad ja parema
saagipotentsiaaliga. seemneliit@seemneliit.ee

Sertifitseeritud seeme hoiab põllud puhtana ja
kõrgem seemnepaljundus annab paremini edasi
sordiomadusi. seemneliit@seemneliit.ee

Mõtteid

A close-up photograph of a hand sowing seeds into dark, rich soil. The hand is positioned on the left side of the frame, with fingers gently dropping seeds into the ground. The soil is dark brown and appears moist. The background is slightly blurred, showing more of the soil and some small plants.

Seemet kasvata ettevõtte parimatel põldudel

- Mullaviljakus ja –tüüp
- Tuulekaera vaba
- Toitaineterikas

Jälgi külvikorda

- Sobivad kultuurid eelviljad
- Eelviljaks ei tohi olla sama liigi teist sorti teravili

Soovitused seemne
kasvatamisel

Soovitused seemne kasvatamisel

Enne külvi

- Puhasta ja sorteeri seeme
- Analüüsi laboris (1000tm, puhtus, IDANEVUS)

Hoolikas harimine

- Ühtlane külv
- Tasakaalustatud väetamine, ITK rakendamine
- Tuulekaera tõrje, vajadusel käsitsi korje
- Õigeaegne koristus, kuivatamine madalal temperatuuril

Ragnar Viikoja

ragnar@seemneliit.ee

+372 5693 9565

www.seemneliit.ee